

Sygn. akt IV CSK 55/17

POSTANOWIENIE

Dnia 4 września 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie z powództwa R. D.
przeciwko P. N. i M. S.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 4 września 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanego P. N.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 20 listopada 2015 r., sygn. akt [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) oddala wniosek powoda o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Pozwany P. N. złożył skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 20 listopada 2015 r., którym oddalono apelację jego oraz pozwanej M. S. od wyroku Sądu Okręgowego w G. z dnia 30 września 2014 r., zasądzającego od nich solidarnie na rzecz powoda R. D. kwotę 160.305,60 zł z ustawowymi odsetkami od kwoty 149 579,60 zł od dnia 31 grudnia 2013 r.

Sąd Najwyższy, oceniając - na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. - skargę kasacyjną z punktu widzenia podstaw przyjęcia jej do rozpoznania, zważył:

Celem skargi kasacyjnej jest ochrona interesu publicznego polegającego na ujednoliceniu orzecznictwa sądów i rozwoju judykatury. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. Jego rola nie polega zatem na korygowaniu ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa, nawet gdyby one rzeczywiście wystąpiły. W ramach tzw. przedsądu Sąd Najwyższy bada, czy wskazano i należyte umotywowano przyczyny powołane w art. 398⁹ § 1 k.p.c., tj. czy występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przyczynami tymi jest związany, za wyjątkiem nieważności postępowania, która w wypadku pominięcia w skardze, jest uwzględniana z urzędu.

Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania jest oddzielną jednostką redakcyjną skargi kasacyjnej, uregulowaną w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Wymaga on uzasadnienia przyczyn oznaczonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Nie wystarcza odwołanie się do motywów podstaw skargi kasacyjnej, nawet jeżeli wskazują tożsame argumenty (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 19 czerwca 2008 r., II UZ 18/08, z dnia 10 marca 2016 r., II CSK 10/16 - nie publ.), gdyż postanowienie w przedmiocie przyjęcia skargi do rozpoznania zapada podczas innego

posiedzenia i w innym składzie sądu jak merytoryczne rozpoznanie skargi kasacyjnej (art. 398¹⁰ zd. 2 k.p.c.).

W przedstawionej skardze oparto się na przyczynie wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., podnosząc, że oczywisty jest - w ocenie pozwanego - zarzut naruszenia art. 299 § 2 k.s.h. w zw. z art. 1 ust. 1 pkt 1 prawa upadłościowego i naprawczego, ponieważ powód był jedynym wierzycielem, którego wierzytelność nie została zaspokojona przez spółkę S. sp. z o.o., podczas gdy ogłoszenie upadłości może nastąpić tylko wówczas, gdy dłużnik ma co najmniej dwóch wierzycieli. Ponadto skarżący wskazał na naruszenie art. 217 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. w zw. z art. 382 k.p.c. oraz art. 385 k.p.c. twierdząc, że bezpodstawne zaakceptowanie oddalenia wniosków dowodowych w postępowaniu pierwszoinstancyjnym uniemożliwiło mu wykazanie istnienia majątku dłużnika, z którego możliwe byłoby zaspokojenie wierzyciela, a w następstwie powołanie okoliczności egzoneracyjnych.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, dla skutecznego powołania w skardze przyczyny polegającej na oczywistej zasadności skargi, konieczne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego mającej charakter oczywisty, widoczny *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 czerwca 2016 r., IV CSK 729/14 oraz z dnia 15 lipca 2015 r., IV CSK 17/15 - nie publ.). Musi zatem wystąpić kwalifikowana postać naruszenia prawa, zauważalna bez głębszej analizy przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, która przesądza o wadliwości zaskarżonego orzeczenia w stopniu nakazującym uwzględnienie skargi (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2012 r., II CSK 225/11, nie publ.; z dnia 23 listopada 2011 r., III PK 44/11, nie publ.). Przy tym nie wystarcza oczywiste naruszenie przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz jego następstwo polegające na wydaniu oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 października 2015 r., IV CSK 189/15, nie publ.). Skarżący powinien nie tylko przywołać konkretne przepisy prawa, którym - jego zdaniem - Sąd drugiej instancji uchybił, ale także przytoczyć odpowiednią juretryczną argumentację odnoszącą się do oczywistości ich naruszenia

(por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 2013 r., I UK 214/13, nie publ.).

Wniosek nie odpowiada powyższym wymaganiom, ponieważ przedstawione przez skarżącego problemy związane są z niejednołitą wykładnią powołanych przepisów. Wydanie rozstrzygnięcia z odwołaniem do jednego z możliwych sposobów interpretacji nie stanowi o oczywistym naruszeniu przepisów prawa, widocznym bez głębszej analizy dla przeciętnego prawnika. W orzecznictwie wyjaśniono również, że członek zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością nie odpowiada na podstawie art. 299 k.s.h., gdy wierzyciel nie uzyskał zaspokojenia ze względu na niepodjęcie w stosownym czasie egzekucji przeciwko spółce, ale tylko wówczas, gdy ta egzekucja była możliwa w tym sensie, że mogła przynieść realny skutek (por. przykładowo wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 24 czerwca 2004 r., III CK 107/03, OSNC 2005, nr 6, poz. 109, z dnia 20 października 2005 r., II CK 152/05, OSNC 2006, nr 7-8, poz. 134, z dnia 7 maja 2008 r., II CSK 461/07, niepubl., z dnia 30 maja 2008 r., III CSK 12/08, czy z dnia 25 kwietnia 2012 r., II CSK 410/11, niepubl.). Dodać przy tym należy, że ciężar dowodu, iż taka egzekucja byłaby efektywna spoczywa na dłużniku, gdyż odpowiedzialność członka zarządu spółki z o.o. opiera się na usuwalnym domniemaniu istnienia szkody i winy tego członka za jej powstanie (por. powołany wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2005 r., II CK 152/05, a także aprobatę takiego stanowiska zawartą w uzasadnieniu uchwały składu siedmiu sędziów tego Sądu z dnia 7 listopada 2008 r., III CZP 72/08, OSNC 2009, nr 2, poz. 20). Z ustaleń faktycznych, którymi Sąd Najwyższy jest związany, wynika że spółka miała więcej niezaspokojonych wierzycieli, wobec których opóźniała się ze spełnieniem świadczeń oraz nie posiadała majątku pozwalającego na zaspokojenie zobowiązań, dwa postępowania egzekucyjne zostały umorzone wobec bezskuteczności egzekucji, a kwota złożona okresowo w depozycie sądowym została zwrócona pozwanemu już przed wszczęciem egzekucji przez powoda.

Z tych względów Sąd Najwyższy uznał, że nie została należycie wykazana przyczyna kasacyjna z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. i na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania. Uwzględniając okoliczności

sprawy, charakter dochodzonego roszczenia, sytuację majątkową pozwanego w oparciu o zasadę słuszności odstąpiono od obciążenia go kosztami postępowania kasacyjnego (art. 102 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c.).

jw